

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 5344-2 від 23.04.2021
Народні депутати України
Н. Королевська та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння зайнятості осіб з інвалідністю»

Законопроект подано як альтернативний щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення сприятливих умов для працевлаштування осіб з інвалідністю» (реєстр. № 5344 від 07.04.2021; далі – проект реєстр. № 5344). Законопроектом передбачаються аналогічні зміни до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», а саме: встановлення вимоги з підбору робочого місця для особи з інвалідністю переважно на (в) підприємстві, установі та організації, у фізичної особи-підприємця, де працювала особа до настання інвалідності (замість «де настала інвалідність»); заміну визначення відповідального органу замість «служби зайнятості» на «територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції»; проведення за рахунок коштів Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю професійної підготовки, підвищення кваліфікації і перепідготовки; уточнення суб'єктів виконання нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю – фізичних осіб-підприємців замість фізичних осіб, які використовують найману працю, зарахування до виконання такого нормативу «забезпечення роботою осіб з інвалідністю І групи та осіб з інвалідністю II групи з порушенням зору або інтелектуальними чи психічними порушеннями, які працюють не менш як 20 годин на тиждень за основним місцем роботи на (в) таких підприємствах, установах та організаціях, у таких фізичних осіб-підприємців як одна працююча особа з інвалідністю за двох штатних працівників»; заміну сплати адміністративно-господарських санкцій і пені на цільові фінансові санкції; забезпечення участі у конкурсі на зайняття посад державної служби осіб з інвалідністю шляхом застосування розумного пристосування, в якому визначаються види розумного пристосування та способи їх застосування, проведення спеціального конкурсу та ін.

Тому зауваження та пропозиції, викладені у висновку до проекту Закону реєстр. № 5344, стосуються і відповідних положень поданого альтернативного законопроекту.

На відміну від законопроекту реєстр. № 5344 у поданому законопроекті пропонується запровадити стимулюючі механізми для працевлаштування осіб з інвалідністю: компенсацію роботодавцю протягом 1 року фактичних витрат на оплату праці працевлаштованих строком не менше ніж на 2 роки осіб з інвалідністю, яким надано статус безробітного, за направленням територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції; надання протягом 1 року дотації роботодавцю, який працевлаштовує строком не менше ніж на 2 роки молодь із числа осіб з інвалідністю, яка отримала вищу або професійну (професійно-технічну) освіту і вперше приймається на роботу, за направленням територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції; можливість надання ваучера для підтримання конкурентоспроможності на ринку праці особам з інвалідністю, які не досягли пенсійного віку.

Проект на момент підготовки висновку включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-IX (п. 229, передбачена Планом назва «Проект Закону про створення сприятливих умов для працевлаштування осіб з інвалідністю та забезпечення рівної оплати за працю рівної цінності»).

Головне управління, за результатами розгляду законопроекту щодо відмінних положень альтернативного проекту вважає за доцільне відмітити наступне.

З метою запровадження стимулюючих механізмів для працевлаштування осіб з інвалідністю пропонується ст. 26 Закону України «Про зайнятість населення» (далі – Закон) доповнити новими частинами та передбачити надання протягом 1 року *компенсації фактичних витрат на оплату праці або дотації* роботодавцям за працевлаштованих строком не менше ніж на 2 роки осіб з інвалідністю, яким надано статус безробітного, або молоді із числа осіб з інвалідністю, яка отримала вищу або професійну (професійно-технічну) освіту і вперше приймається на роботу, за направленням територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, а також надання *ваучера* для підтримання конкурентоспроможності на ринку праці особам з інвалідністю, які не досягли пенсійного віку.

Не заперечуючи проти законодавчої ініціативи, звертаємо увагу на те, що питання стимулювання діяльності роботодавців на створення нових робочих місць та працевлаштування зазначених вище категорій осіб вже певним чином вирішене у законодавстві України. Зокрема, роботодавцю, який протягом 12 календарних місяців забезпечував створення нових робочих місць, працевлаштовував на них працівників і упродовж цього періоду щомісяця

здійснював їм виплату заробітної плати в розмірі не менше ніж три мінімальні заробітні плати за кожную особу, протягом наступних 12 календарних місяців за умови збереження рівня заробітної плати в розмірі не менше ніж три мінімальні заробітні плати за кожную таку особу щомісяця за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених у бюджеті Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, компенсуються фактичні витрати у розмірі 50 відсотків суми нарахованого єдиного внеску за відповідну особу за місяць, за який він сплачений, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України (абз. 1 ч. 3 ст. 24 Закону).

Це ж стосується і суб'єктів малого підприємництва, яким щомісяця компенсуються фактичні витрати у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за відповідну особу за місяць, за який він сплачений, у разі працевлаштуванні безробітних строком не менше ніж на два роки за направленням територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, на нові робочі місця в пріоритетних видах економічної діяльності (ч. 2 ст. 27 Закону).

Варто також відзначити, що зазначені вище особи включені до категорії громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню (п. 4 та 6 ч. 1 ст. 14 Закону), для стимулювання працевлаштування яких роботодавцю, який працевлаштовує на нове робоче місце таких громадян строком не менше ніж на два роки щомісяця компенсуються фактичні витрати у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за відповідну особу за місяць, за який він сплачений (абз. 1 ч. 1 ст. 26 Закону).

Вважаємо також за доцільне відзначити, що оскільки запропоновані виплати для роботодавців пропонується здійснювати за рахунок коштів Державного Бюджету України, передбачених у бюджеті Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю, реалізація такої законодавчої ініціативи потребуватиме додаткових бюджетних витрат. Отже, твердження про те, що «реалізація проекту не потребуватиме додаткових фінансових витрат за рахунок Державного бюджету України» (п. 5 пояснювальної записки до проекту), не відповідає дійсності. У зв'язку з цим звертаємо увагу на те, що законопроект потребує надання належним чином оформленого фінансово-економічного обґрунтування. Зокрема, згідно з вимогами ст. 91 Регламенту Верховної Ради України та ст. 27 Бюджетного кодексу України у разі, якщо внесення законопроекту призведе до зміни показників бюджету, які передбачають збільшення витрат бюджету, до законопроекту мають подаватися пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості. Відсутність такого обґрунтування і розрахунків, на думку Головного управління, унеможлиблює практичну реалізацію пропозицій, що містяться у проекті.

Оскільки за змістом відповідних положень Конституції України (ст. 116) та Закону України «Про Кабінет Міністрів України» (ст. 20) проведення державної політики у всіх сферах суспільного життя (в тому числі і в сфері зайнятості населення) забезпечує Кабінет Міністрів України, то було б логічним для прийняття виваженого рішення отримати відповідний висновок Уряду щодо доцільності та фінансово-економічних можливостей його запровадження.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: С. Бортнік, Т. Макійчук

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЇВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B4200C444CE01
Дійсний до: 12.11.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/313665 від 08.10.2021

669248